

*165. Instrumentum refutationis,
remissionis et cessionis di Ilario
de Venetiis, priore del monastero
certosino di San Lorenzo di Padula,
in favore dei procuratori del
clero di S. Michele di Potenza*

Basilicata University Press

—

Digital Humanities

Edizioni e data-bases digitali

sotto la direzione di Fulvio Delle Donne

*165. Instrumentum refutationis,
remissionis et cessionis di Ilario
de Venetiis, priore del monastero
certosino di San Lorenzo di Padula,
in favore dei procuratori del
clero di S. Michele di Potenza*

1481-07-18

(c. 116v) In nomine S. Michaelis Potenti Iesu
Christi amen. Anno a nativitate eiusdem Domini
millesimo quatricentesimo octuagesimo primo, regnante
serenissimo et inclito domino domino nostro Ferdinando
de Aragonia Dei gratia Ierusalem, Ungarie et Sicilie rege,
regnorum vero ipsius anno vicesimo secundo feliciter
amen, die decimo octavo mensis // (c. 117r) iulii instantis
anni XIIIe ind(ictioni)s, apud terram Padule, provincie
Principatus.

1

Nos Bernardinus Maza de dicta terra Padule regius
ad contractus iudex, Antonellus Bucha de eadem terra
puplicus ubique per totum dictum regnum Sicilie citra
farum regia autoritate notarius et testes infr(ascripti) ad
hoc specialiter vocati et rogati, viri quidem literati et
inliterati, tenore presentis puplici instrumenti fatemur,
notumfacimus et testamur quod eodem supradicto die
ibidem in nostrum quorum supra iudicis, notarii et
testium presentia personaliter constitutis, proprie intus
monasterium Sancti Laurentii prope dictam terram
Padule, intus cellam prioris, venerabilibus et honestis ac
religiosis viris donno Ilario de Venetiis dicti conventus
et monasterii priore, donno Nicolao de Almania, donno
Ioanne de Liodio, donno Benedetto de Bressia vicario,
donno Geronimo de Ferraria, donno Geronimo de
Corduba, donno Antonio de Burgensa, donno Laurentio

Alla data del documento cadeva il ventiquattresimo anno di
regno di re Ferdinando I, calcolato per anni interi a partire
dalla data del 27 giugno del 1458. Il ventiduesimo anno di
regno riportato nel documento non è compatibile con alcun
altro computo cronologico, né per anni interi né per annus
incipiens abbreviato o allungato.

de Montefusco, donno Ilario de Burgensa et donno Stefano de Saponaria, monacis dicti loci et conventus Santi Laurentii, hordinis cartusiensis Santi Laurentii, coadunatis in unum intus dictam cellam more eorum solito agentibus et stipulantibus ad infrascripta omnia et singula nomine et pro parte dicti monasterii et eorum successorum, ex parte una, nec non donno Nicolao de Fima et donno Nicolao Antonio Porcano de civitate Potentie, procuratoribus procuratorio nomine et pro parte venerabilis ecclesie Sancti Michaelis de dicta civitate, de qua procuracione nobis clare constitit per quodam publicum instrumentum exinde factum per manus notarii Galieni de dicta civitate Potentie coram iudice et testibus in numero oportuno, similiter // (c. 117v) agentibus et stipulantibus pro se ipsis et eorum successoribus nomine et pro parte dicte ecclesie ad omnia infrascripta, ex parte altera, que quidem partes ambe sponte coram nobis asseruerunt et dixerunt hiis temporibus non <multo> longe decursis fore, fuisse et esse motam nonnullam litem, questionem sive causam inter dictum monasterium Sancti Laurentii actorem ex una vel eius procuratorem et dictam ecclesiam Sancti Michaelis seu eius procuratorem conventum, ex altera, de et super petitione cuiusdam petii terre laboratorie site et posite intus territorium dicte civitatis Potentie, in contrata vulgariter nuncupata la Natina de lo Cupone overo de lo Bandito, intus quam terram existit <sic> quedam fons vulgariter nominata la Fontana de lo Cupone, iuxta bona dicte ecclesie Sancti Michaelis versus terram Titi, iuxta bona dicti monasterii Sancti Laurentii a parte superiori mediante limite, iuxta bona dicte ecclesie Sancti Michaelis ab alio latere versus dictam civitatem Potentie, iuxta bona dicte ecclesie Sancti Michaelis etiam a parte inferiori, que fuerunt

Antonii Zappardella dicti civitatis et canonicatus
Potentini et iuxta alios si qui sunt veriores confines.
Prout ex dicta causa et lite factum et fabricatum fuit
quodam processum in curia venerabilis in Christoque
reverendissimi domini archiepiscopi Salernitani seu eius
vicarii, nec non quadam sententia lata in favorem
dicti monasterii Sancti Laurentii in contumaciam dicte
ecclesie Sancti Michaelis seu eius procuratores. Nunc
vero supradicti prior et alii prenarrati et prenominati
monaci dicti conventus Sancti Laurentii, habito prius
ut dixerunt consilium ab advocatis dicti monasterii,
ac cognoscentes pro meliori parte ita fiendum fore,
pro evitandis sumptibus et expensis, ac cognoscentes
utilitatem et commodum dictum monasterium consequi
quam incomodum potius, sponte coram nobis non vi,
dolo vel metu coacti nec aliter, // (c. 118r) ut dixerunt,
circumventi, sed eorum et cuiuslibet ipsorum bona, pura,
mera, libera, gratuita et spontanea voluntate, habito
prius ut dixerunt inter eosdem consistorio more et loco
eorum solitis, non obstante dicta sententia ut supra
lata sponte cesserunt, remiserunt ac refutaverunt dictas
lites et causas ac litem et causam predictam ut supra
motam volentesque dictum processum et acta exinde
facta ac dictam sententiam fore, fuisse et esse ex nunc
in antea nullum vel nulla aut nullam ac nullius roboris et
momenti, reservando nil aliud pro parte dicti monasterii
preter si in futurum aliquas scripturas autenticas vel
puplica documenta reperientur ob quas dictam terram
rationabiliter et pleno iure spectare et pertinere deberet
dicto monasterio iuxte, rationabiliter et pleno iure;
al(ia)s voluerunt dictam ecclesiam Sancti Michaelis
seu dictos procuratores sui nomine fore et esse in
veram poxessionem dicte terre, cedentes et transferentes

omne dominium, usum et proprietatem dicto monasterio vigore dicti processus et processus competentem et competituram ac competiturum nisi modo premissis reservato, nec non cedentes et remiccentes sponte omnes et singulas expensas in dicta causa per dictum monasterium factas quocumque modo, cum pacto de ulterius non petendo nec peti faciendo; et versa vice supradicti donnus Nicolaus de Fina et donnus Nicolaus Antonius Porcarius, procuratores dicte ecclesie Sancti Michaelis, ut supra, refutaverunt et remiserunt dicto monasterio omnes expensas exinde per dictam ecclesiam Sancti Michalis factas quocumque modo, pro qua ecclesia et eorum successoribus, dicti procuratores promiserunt de rato et rata habitione de ulterius non petendo; quam refutationem, remissionem et cessionem ac omnia // (c. 118v) alia predicta infrascripta et in presenti instrumento contenta et presens instrumentum dicte partes ambe promiserunt sponte coram nobis semper et omni futuro tempore ratam, gratam et firmam, rata, grata et firma ac ratum, gratum et firmum habere, tenere et observare et in nullo contradicere, facere, opponere, allegare vel venire, in iudicio sive extra, publice vel occulte, sed potius semper et omni futuro tempore dicere et fateri predicta et infrascripta omnia et singula fore, fuisse et esse vera. Et pro predictis et infrascriptis omnibus observandis et attendendis ac firmiter et inviolabiliter adimplendis et de non contravenire, ut supra, sponte dicte partes ambe coram nobis obligaverunt sese una videlicet alteri et altera alteri altrinsecus et vicissim et eorum successores et bona omnia dictarum ecclesiarum et monasterii mobilia et stabilia, presentia et futura, ubicumque sita et posita, vel dictus prior et monaci prenominati bona dicti conventus

Sancti Laurentii et dicti donnus Nicolaus de Fina et dictus donnus Nicolaus Antonius procuratores bona dicte ecclesie Sancti Michaelis et etiam bona eorum propria, ad penam et sub pena unciarum auri viginti quinque applicanda et persolvenda pena ipsa, si eam commicti contingat, pro medietate curie cuicumque, tam ecclesiastice quam seculari, in qua de premissis reclamatio seu querela forte facta esset et reliqua medietate parte tacenti et observanti pactum predictum, me predicto notario tanquam persona publica pro parte dicte curie et dicte partis observantis penam ipsam sollemniter stipulante; que quidem pena totiens petatur, committatur et exigatur cum effectu quotiens premissis seu ipsorum alicui fuerit contraventum ipsaque pena commissa vel non, exacta vel non aut quomodolibet gratiose remissa, presens tamen instrumentum cum contentis in eo in suo semper // (c. 119r) «robore» et efficacia perseveret, rato semper manente pacto cum refectione et integra restitutione omnium et singulorum damnorum interesse et expensarum litis et extra que fierent propterea quoquomodo, de quibus damnis, expensis et interesse stari «et credi» debeat simplici verbo partis observandis cum iuramento tantum, ita quod ab hiis appellari seu reclamari non possit, nec reduci ad arbitrium boni viri quodque in casu contraventionis premissorum liceat et licitum sit parti observanti vel eius successoribus propria autoritate, solum presentis instrumenti vigore, capere et apprehendere, vendere et alienare ac insolutum et pro soluto sibi tenere et dare tantum de bonis omnibus et quibuscumque dicte partis contravenientis vel eius successorum ubicumque sitis et positis quousque, dum et donec fuerit et sit, tam de dicta medietate pene quam de damnis, expensis et interesse

integre solutum et satisfactum. Que bona omnia ut predicatur obligata sponte coram nobis dicte partes ambe una <videlicet> pro altera et altera pro altera constituerunt sese ex nunc in antea tenere et possidere precario nomine et pro parte partis observantis et non contradicentis, quod precarium liceat et licitum sit parti observanti quando voluerit, facto prius casu contraventionis propria autoritate, solum presentis instrumenti vigore, nulla alia sollemnitate iuris vel facti servata revocare et ad se reducere et advocare et poxessionem bonorum partis contravenientis recipere corporalem. Renunciaveruntque dicte partes ambe sponte coram nobis in premissis et circa premissa exceptioni et aptioni doli mali, vis, metus et in factum, exceptioni non sic celebrati contractus, rei predicto modo non geste seu aliter habite et secute quam superius et inferius continetur et est expressum, privilegio fori, beneficio restitutionis in integrum, licteris, privilegiis, cedula et rescriptis, // (c. 119v) iuri scripto et non <scripto>, canonico et civili, competenti et competituro, conditioni indebite ob causam et sine causa, ex nulla, iniusta et turpi causa, legi dicenti probacionis modum non esse angustandum et bona capta incontinenti vendi non posse, legi prohibenti penam in contractibus in fraudem usurarum legique dicenti generalem renuntiationem non valere et iuri per quod cavetur quod predicto iuri renuntiari non possit aliisque legibus, iuribus, usibus, consuetudinibus, exceptionibus, compensationibus, allegationibus et defentionibus iuris et facti a quibus et propterque pars forte contraveniens possit se defendere seu tueri et predicta quomodolibet adnullari, in iudicio sive extra. Certiorate prius dicte partes ambe, ut dixerunt, de legibus et iuribus ipsis per iurisperitos antequam renuntiassent eisdem; quodque

omnia et singula vera esse ac in sua
predicta omnia et singula vera esse ac in sua
firmitate persistent, predice partes ambe ad sancta Dei
evangelia, visis et non tactis scripturis, in manibus
mei prefati notarii iuraverunt et debitum prestiterunt
iuramentum predicta omnia et singula vera esse ac in
suo semper robore duratura. Ut autem in premissis et
circa premissa fides plena quousque valeat adhiberi,
factum est exinde hoc presens publicum instrumentum
ad cautelam et certitudinem dicte ecclesie Sancti
Michaelis et eius successorum per manus mei predicti
notarii, signo meo solito et consueto signatum ac
signis subscriptionibus et subsignationibus nostrum qui
supra iudicis et testium infrascriptorum communitum et
roboratum. (SN)

2

3

4

5

6

7

8

9

A Macza

A Bucza

A Alimania

A Bresscia <sic>

A quoadunatis <sic>

A Fina

A Porcario

A Matina

10

10

11

12

13

14

15

16

17

Ego Bernardinus Matia de Padula regius ad contractus
iudex interfuit e me subscripsit Ego Robertus iudicis
Philippi testis sum Ego Petrus de Brava testis interfui //
(c. 120r) Signum crucis proprie manus Iohannis Mare de
Padula testis qui interfuit idiote Signum crucis proprie
manus Ugonis de Brayda de Moliterno testis qui interfuit
idiote Ego Iohannes de Suta testis interfui

18

19

Trattasi presumibilmente di Pietro Guglielmo de Rocca,
arcivescovo dal 1471 al 1483 (Gams, *Series episcoporum*, p.
913; Eubel, *Hierarchia catholica*, II, p. 227).

A quoacti <sic>

A quilibet

A reperirentur

A sententie

A sive monasterium *piuttosto che* Santi Laurentii

A aliquid

A quonstituerunt <sic>

A Macza

Così S e A

165. *Instrumentum refutationis, remissionis et
cessionis di Ilario de Venetiis, priore del monastero
certosino di San Lorenzo di Padula, in favore dei
procuratori del clero di S. Michele di Potenza*

11

20

21

22

A Braita

A Macze

A Scurta